

Lekplatser för groddjur utmed Svartån och dess tillflöden.

Inventeringen utfördes av Anneli Johansson, biolog vid Länsstyrelsen i Östergötland under två dagar första veckan i maj (98 05 05 och 98 05 07). Inventeringsmetodiken var enkel, söka upp småvatten utmed Svartån och dess tillflöden för att se vilka av groddjur som leker där, notera arter. Avsiktligt gjordes inventeringen strax efter att grodorna lekt över för att det skulle finnas rikligt med rom och yngel. Paddan leker betydligt tidigare än vanlig groda och åkergroda varför undersökningen inte omfattar denna art. Äggsamlingar av de två grodarterna skiljer sig enligt litteraturen på så vis att åkergrodans ägg sjunker och den vanliga grodans flyter. Detta var dock svårt att säkert särskilja i fält varför artbestämningen mellan åkergroda och vanlig groda bör tas med en nypa salt.

Kartblad 075 91

1. Söder om Södra Börshult i Boxholms kommun. En sträcka från dammen vid Andersbosjön och ca 500 m norr ut genomsöktes. Vattnet i själva ån forsade kraftigt och erbjöd ingen inbjudande leklokal. Ån har vallar mot betesmarken på östra sidan, innanför vallarna står i år knädjupt vatten som ser ut som bra lekvatten, rikligt med insektsliv kunde noteras. Dock har grodorna försmått denna möjliga leklokal. Bottenvegetationen skvallrar om att detta är tillfälligt vatten med vanliga hagmarksarter och vitsippor.

Bild 1. visar dessa vattensamlingar.

2. Närmre gården Södra Börshult finns utmed vägen två småvatten som förmodligen är mer varaktiga eftersom man här finner vecketåg och vattenlevande ranunkler. Dessa småvatten utgör bra leklokaler. Rikligt med rom från vanlig groda och åkergroda fanns och ett vuxet exemplar av mindre vattensalamander simmade omkring vilket tyder på att även denna art fortplantar sig här.

Bild 2. Visar det södra av de båda småvattnen.

3. Längre norr ut på Södra Timmerös marker togs **bild 3** i en del av ett större sumpområde som följer ån. Vattnet är i det närmaste stillastående inne mellan träden i detta område, men inga grodor, rom eller yngel gick att finna.

Bild 3

4. Vid bron över Lillån konstaterades att vattenståndet är högt och att det inte är troligt att finna bra leklokaler i åns omedelbara närhet här.

Kartblad 085 01

5. Badplatsen i utkanterna av Boxholm erbjuder ingen given leklokal, möjligen kan vassområden mellan Tallön och stranden utgöra leklokal. Inga yngel eller rom syntes till.

Kartblad 085 00

6. Dammen vid kraftstationen i Boxholms NV-kant ser inte ut som någon bra lekmiljö, vattnet strömmar och kanterna är branta så att inga småvatten bildas.

7. Ett tillflöde till kraftverksdammen ser ut som en bra våtmark men inga tillräckligt stillastående vatten påträffades och inga grodor, rom eller yngel.

8. Översvämmad albård i betesmark strax söder om Boxholms säteri. Grodor ”pluppar” i vattnet när man går i strandkanten, men inga yngel eller ägg finns.

Kartblad 084 29

9. Lillåns vidsträckta våtmarker,

Bild 4. Vid bron över ån, Rinna-Trehörnavägen, sökte jag grodor, rom eller yngel, men fann inga.

10. Strax söder om bron sökte jag ca 200m av den sumpiga strandkanten, men fann inget.

11. Vid Dinkarp fann jag ca 5 äggsamlingar av åkergroda i kärret väster om vägen. Sommarstugeägaren på Dinkarp berättade att grodorna hade ”gluckat” livligt nattetid i kärret för en vecka sedan, mest i det lilla kärret väster om vägen där jag fann äggsamlingarna. Jag sökte även ute i den stora våtmarken, med enda resultat att två kanadagäss blev mycket arga.

12. Längre söder ut stannade jag och sökte ytterligare ca 100 m av våtmarkskanten, utan att finna något.

13. Vid bron sökte jag båda sidor utan att finna något.

14. Vid lämningarna av ett torp fann jag en mycket lovande damm som borde vara ett utmärkt grodvatten. Trots ivrigt plaskande runt hela dammen fann jag inga grodor, rom eller yngel.

Kartblad 085 11, 12

15. Jag körde längs Lillån, Svartån, och över till Åsboån och spanade efter tänkbara lekvatten, inget riktigt lovande syntes från bilen. Vattenståndet är i år mycket högt och det kan tänkas att det som andra år är trevliga små avsnörda dammar i år bara är en del av de översvämmade områdena.

Bild 5 på fin stenbro vid vägen mot Grönlunds säteri.

Kartblad 085 51

16. En betesmark som korsas av Biskopsbergabäcken, ett tillflöde till Skenaån. Bäcken är rätad och inga småvatten finns runt om som skulle kunna vara grodvatten.

Kartblad 085 52

17. Strax väster om Vallerstad där vägen går över ett tillflöde till Skenaån, fann jag ett lekvatten med tre äggsamlingar **bild 5**. Själva bäckfåran verkar inte lämplig, **bild 6**, men i omgivande (obetade) betesmark finns pölar från vatten som kommer från omgivande åkrar som tydligen fungerar som lekvatten.

Bild 5

Bild 6.

18. Vid Lindevads säteri sökte jag ca 200 m av åkanten utan att finna lämplig leklokal.

19. Vid bron över Svartån strax norr om Normlösa sökte jag ca 300 m av den betade markerna runt Storbäcken som mynnar i Svartån här. I en helt avsnörd pöl som höll på att täckas av grönalger (*Spirogyra sp*), fann jag grodyngel i den meter av vattnet som fortfarande inte var täckt, döda yngel i de delar som algen tagit i anspråk. Denna alg frodas i näringsrika vatten. Runt om finns översvämmade marker som ser ut som bra grodvatten men inga yngel eller äggsamlingar kunde återfinnas.

Bild 7.

20. En grävd damm vid vägkorsning. Här såg jag en groda som hoppade i vattnet, men ingen rom eller yngel. Grävmassor tyder på att dammen rensades för något år sedan.

Bild 8.

Kartblad 085 63

21. Vid ett tillflöde bildas grunda vatten som i det närmaste är stillastående och lagom djupa för grodlek, men inga yngel eller rom stod att finna,

Bild 9.

Kartblad085 45

22. Nygrävt viltvatten på gården Hackstad, inget funnet. Vattnet är lerigt. Maderna på andra sidan bron är allt för högt översvämmade för att utgöra någon bra leklokal.

23. Reningsverksdammar i Kapellån strax utanför Vikingstad, duger åt kanadagäss men vad jag kunde se inte för grodlek. Bild på dammarna och på kapellåns utseende här.

Bild 10.

Bild 11.

24. Bro över Kapellån utanför Vikingstad. Kanterna är branta och brinkarna är smala och lämnar ingen plats för lekvatten.

Kartblad 085 46

25. Från vägen ser Kapellån öster om Vikingstad ut att vara ogästvänlig för grodlek på samma sätt som väster ut. En avsnörd korvsjö syntes men på motsatta stranden och ingen väg dit, varför den inte genomsöktes.